

A Csak tiszta forrásból című lévai kulturális fesztiválon írókkal is találkozhattak az érdeklődők

A beszélgetés mindhárom íróval legutóbb megjelent „felnőtt” könyvéről folyt; ez a kifejezés főként az íróknél hangsúlyos, hiszen ők kitűnő gyerekkönyveik révén is ismertek. A Csak tiszta forrásból című lévai kulturális fesztiválon írókkal is találkozhattak az érdeklődők

A beszélgetés mindhárom íróval legutóbb megjelent „felnőtt” könyvéről folyt; ez a kifejezés főként az íróknél hangsúlyos, hiszen ők kitűnő gyerekkönyveik révén is ismertek.

A Párkányban élő Csepécz Szilvia tavaly megjelent Egyszerű viselet című kötetről elmondta, hogy dokumentumregénynek tartja, melyben a higgadt, tárgyilagosságra törekvő monológok váltakoznak sűrűbb szövésszerű lírai szövegekkel, mindkettő személyes, egyik a konkrétumokban, másik az érzésekben. Bizonyos élmények a szerző szavai szerint „egy az egyben” kerültek a könyvbe, „például a gyerekkor emlékei az én gyerekkorom élményeiből állnak össze, ezeket meg kellett írnom már csak a nagymamám miatt is, akit nagyon szerettem”.

Az ipolyági N. Tóth Anikó elmondta, az idén megjelent Fényszilánkok című „családtörténetének” ötlete fényképek nézegetése közben született meg. „Minden családnak vannak történetei, legendái, ebben a tekintetben vannak bőbeszédű és szűkszavú családok. Az én apukám amatőr fotós, aki az ötvenes évek végétől rengeteg mindent dokumentált, s ezek a képek nem azok a beállós, vigyorgós fotók voltak. Ezeket nézegettem, tehát nem (csak) saját emlékekből indultam ki” – fejtegette N. Tóth Anikó. Bevallotta, a regény különböző szövegei közül a gyerekszöveget szerette a legjobban írni, s ebből van a legkevesebb, a legnehezebb az öregasszony szövege volt, megtalálni az ő nyelvét, gondolkodásmódját.

Hajtman Béla ez évben megjelent Már nyugosznak a völgyek című „naplóregénye” kapcsán elmondta: „Ez a könyvem nem volt betervezve, nem akartam naplót írni, de apám halála után gyógyulni szerettem volna, és a gyógyuláshoz vezető utat láttam az írásban”. Hajtman megállapította, hogy eddigi munkái a hiány érintései: három könyve a gyermekkor, az egyetemi évek és egy barát, valamint az apa elvesztése folytán beállt hiány pótlására jöttek létre. Kiss Beáta felvetette, hogy mindhárom szövegben nagyon fontos a líraiság. Hajtman vállalta, lehet, hogy ő is női szöveget írt, mire Csepécz Szilvia felhívta férfikollégája figyelmét arra, hogy líraiság és női szöveg nem ugyanaz. Hajtman ezt elismerte, s úgy gondolta, valószínűleg az istenkeresés szövegei tűnhetnek lírainak. „Katolikus közegből jöttem, református lettem egy evangelizációs központ szervezte táborban – mondta –, gyerekek között tapasztaltam meg, mi az a közösségi szellem, mi az a nyitottság”.

Kiss Beátát nagyon érdekelte a mese születése is. Megtudhattuk, hogy N. Tóth Anikót Alacindruska című meseciklusának megírásánál egy palóc tájszótár inspirálta. „Furcsa szavakból figurák lettek. A valóságban is vannak szabályokat szinte soha át nem hágó jószágos gyerekek, és vannak unatkozó, vásott kópék, a meséimben is ott vannak, összecsapnak, majd a végén kibékülnek” – magyarázta a szerző, majd hozzáfűzte: „Ez a mesefüzér az életem szörnyű szakaszában született, s boldogságot, harmóniát teremtő ajándék volt a nyelvvel való játék.”

Csepécz Szilvia életének is nehéz szakaszában született eddigi legsikeresebb gyerekkönyve, a Kicsi, kisebb, legkisebb, amely a díj eddigi történetében egyedüli magyar nyelvű könyvként a legrangosabb hazai gyerekirodalmi díjat nyerte el. „Rossz időszak volt az, hároméves kislányom kórházban volt, senki nem tudta, mi baja, mindennap látogattam, s egyszerűen megfeledkeztem a könyvről. Egyszer csak szólt a kiadó, hogy itt az idő, én meg bezárkóztam, és mindössze két hét alatt megírtam ezt a meseregényt” – emlékezett vissza Csepécz. N. Tóth

Anikó kedves szerzőjét, Mészöly Miklóst idézte, aki szerint minden embernek megvan a maga mesevízjele. Csepécz hozzátette, ő nagyon fáradtan még mindig meséket szeret olvasni, s az írásban is „visszaírom magam az általam kitalált mesevilágba”.

Szó esett kenyérkereső munka és alkotás kölcsönhatásáról, hogy kilúgozottan, a koncentrációban megzavarva milyen nehéz az írás. N. Tóth Anikó leszögezte, ennek ugyanolyan foglalkozásnak kéne lennie, mint a többinek. „Az írás nem feltétlenül öröm, de megkönnyebbülés és boldogság, ha az embernek sikerül kiadnia valamit magából, ha sikerül megtisztulnia” – fejtegette az író. Hajtman elmondta, neki megvan a napirendje, melyben fontos része van az írásnak. „Mindig félek az utolsó mondattól, hiszen jól érzem magam a szövegben, nem szeretnék az élvezet végére jutni” – vallotta be Hajtman Béla. Csepécz Szilvia éppen ellenkezőleg, alig várja, hogy vége legyen, mert hiába kész a könyv fejben, ha nincs idő leírni. „Én megszenvedem az írást, ha megzavarnak, kiesek belőle” – mondta. A jövővel kapcsolatban Csepécz elmondta, hat könyv van a fejében, csak idő legyen, most egy hangjátékát dolgozza át prózakötetbe. N. Tóth Anikónak nincsenek konkrét tervei, „ha jön, hát jön” a téma, Hajtmant pedig befejezetlen novellák várják otthon.

FORGÁCS MIKLÓS